

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden December' 10-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Északi Amerika.

A' Mexikói dolgokrol igen bajos valami bizonyost tudni. Tsak a' Madridi és az Északi Amerikai egygyesült Státusokban jőnek-ki olykorolykor némelly minden egymásbol való függésnélkül lévő tikkelyek ezen igen veszedelmes inségekkel küszködő tartományoknak állapotjáról. Így emlitik most tsak tördelékben némelyek ezen újságok közzül, hogy Cordova és Orizaba oly ponton állanak, hogy magokat feladják az őket ostromló insurgens seregnek. Ezen várakat az úgy nevezett Vera-Kruzi ármáda a' Generális Vittoria' vezérlés alatt ostromolja. A' Puebla nevű tartománybéli ármáda Guat acuelcos felé nyomúl, a' hol nem nagy erővel állanak a' Royalisták. Generalis Bustamente még eddig mindenütt szerentsés volt ezen utólsók ellen. A' Matagordai kikötőhelyet elfoglalván az insurgensek, azt megerősítették. Generalis Toledo, az insurgensek' ügyének előmozdittatásán való dolgozásra az Egygyesült Státusokhoz küldettéven, az ólta az északi tartományokban lévő insurgens seregeket Generalis Piere vezérli, 's több effélék.

Az Északi Amerikai Fő Ujság, mellyet másutt Hivatal szerént való ujságnak nevezének, hanem az Egygyesült Státusokban az Előülő Organumának neveznek, a' National Intelligencer, melly a' Mexikói dolgokról már régtől fogva semmit nem irt, 's a' Feuerbrand nevű hajónak történetéről sem nyilatkoztatta vala semmi

vélekedését, most e'képpen szoll a' Mexikói környűllállásokrol: — “

„A' Mexikóbol érkezett legújabb hírek szerént, ott' legjobb tűz lelkesítette a' Respublikánusokat. A' nép kiválasztotta a' maga képviselőit a' Congressusra. Ezen választásnak időpontja a' legszebb szakaszát fogja tenni a' Mexikói történetek' Historiájának. Mint halljuk, oly befolyású emberek' választattak a' népnek képviselőivé, kik minyájan igen alkalmasok lesznek azon nehézségeknek elhárítására, a' mellyek mind ez ideig nagyon hátráltatták annak a' revolúciónak sebesebb lépésekkel való előmenetelesülését, mellyet a' nemzetnek egygyetértéssel való és nyilvánosságosan kifejezett akarátja határozott-meg. A' jövő esztendei táborozás és hadakozás mind azokra nézve felettebb *interessans* fog lenni, kik az emberiség' jusai megtartatásának igaz barátjai. Ez a' táborozás tökéletes végre fogja vezérteni ezen szép ország' szabad lábra való állittatásának munkáját (*emancipatzióját*).“

Egyéb Amerikai újságlevelek minden tartózkodásnélkül úgy irnak 's úgy szollnak már most közönséges képpen, Don-Manuel Herrejáról, a' Mexikói insurgensektől az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' Országlószékéhez küldetett Biztosrol, mint a' Mexikói Respublikának az Egygyesült Státusoknál lévő 's telyes hatalommal felruházott Ministeréről, és senki meg nem inti őket ezen Diplomatikai kifejezéssel való élésért. Ezen Követnek meghatalmazására

tették közönségesse az Amériikai újságokban a' *Mexikói* insurgenseknek szerentsés előmeneteleiket illető kedves hírek, a' melyekről már régebben is emlékeztünk.

A' mi a' *Feuerbrand* nevű hajónak a' Spanyol hadi hajók által lett megtámadtatását illeti, erről sem *Madridbol* sem *Washingtonbol* nem érkezett még eddig semmi hivatalos tudósításokkal telyes újság a' kezünkhöz. Még ezek megérkeznenek, addig csak az itt következő nem hivatalos újságokból vett tudósításokkal kell kielégítenünk olvasóinkat. —

„Nem lehet semmit kételkedni azeránt (így szollanak az *Uj-Orleánban* September 13-dikán kijött újságlevelek), hogy a' mi zászlónkon esett megbántatás után, 's azon készültekhez képpes, melyeket az *Uj-Orleáni* tengeri Kommandáns, ezen megbántatásnak visszafizettetésére nézve teszen, hadakozás ne következék országunkra.“ — Ugyan ez az újságlevél jelenti, hogy ott a' nép ahoz készült, hogy a' következő kedden gyülest tartván, kérő levelet határozzen az országloszékhez, mely által azt a' nagy felindulást, melyet ő benne az Amériikai Egygyesült Státusok' zászlojának meggyaláztatása okozott, kifejeztetvén, tétetessék ajánlás azeránt, hogy a' nép készséggel segíteni fogja az országloszékét abban, hogy ezen megbántatásért, illendő elégtételt vehessen magának.

A' *Ney-Yorki* Kurir így nyilatkoztattaki ezen tárgyról való vélekedését Sept. 17-dik napján: — “Az Egygyesült Státusoknak annyi czivódása volt külömbkülömb időszakaszokban most Frantziaországgal majd Angliával, hogy végtére, mikor által láttuk, hogy keményen kell magunkat viselni, azt sem tudtuk, hogy ezen két nemzetek között melyik ellen hirdessünk hadakozást. Mi az okosság' századjában, a' *Jefferson* kormányozásának ideje alatt, oly sokat nyagattattunk, bántattattunk, hogy bajosan határozhatnók-meg, hogy melyiktől szenvedtünk több tsapásokat, Angliától-é,

vagy pedig Frantziaországtól? Országlószeünk maga is tett néhány igen hibás 's ügyetlen lépéseket, de a' melyeket csak kevés emberek vettek eszekbe, a' népnek nagyobb része soha sem. Hanem hagyjuk ennyiben most ezeket, fordítsuk inkább a' *Feuerbrand* nevű hajónknak megtámadtatására figyelmetességünket. Ha abban az esetben, midőn egy Hatalmasságnak alattvalói a' másoknak alattvalóit megtámadják, a' tromfot azonnal tromfal ütni 's tüstént hadakozást kezdeni kellene, ebből a' következne, hogy egy Státusnak csak egy nem igen nagy tisztje is gyakran hadakozásba keverhetné a' maga Fejedelmét, ha mindjárt ez azt ellenzené is. Ha valamelly tiszt valamelly megbántást követ-el, abból egy általjában nem következik az, hogy azt neki az ő Fejedelme parantsóltá. Ehezképpes bőltsen tétetett a' népek' törvényében az a' határozás, hogy a' megbántatott nemzet, előbb hogy sem ahoz kezdene, hogy magának erőszakos elégtételt vegyen, elebb panaszóljon, nehézségeit adja-be, 's indító okait hordja elő, hogy a' másik nemzet' Fejedelmének módja lehessen erra, hogy azt hogy a' történetet nem hagyja helybe, kinyilatkoztathassa, a' hibás tselekedetet megbüntettethesse, 's a' megbántatást jóvá tehesse. Mind ezekhez képpes a' mi Országlószeünk magaviseletének ezen környűlállások közök igen egygyűgyűnek kell lenni. Az ő kötelessége a' leszen, hogy a' történetet egész mivólta szerént terjeszse a' Spanyol Király' eleibe. Ez a' Monárkha a' bűnöst hathatósan és példásan megbüntettetni, 's nekünk telyes mértékszerént eleget-tétetni tartozik. Ahoz is bizodalmasan számot tartunk, hogy országunk' betsületének fenntartatására nézve az az aluszékony és megavúlt Diplomatika, mely a' *Jefferson* kormányozását meggyalázta, most nem fog ismét vissza térni közinkbe. A' mi igasságtalanság igasságtalanság, a' mi igasság igasság. Az a' Hatalmasság, a' ki minket nyilvánóságosan és

tagadhatatlanul megbántott, nem akar nekünk eleget tétetni, mihelyest ez az elégtel haladéknélkül meg nem történik. Ahoz is számot tartunk pedig, hogy Országlószerük azt fogja kívánni ingadozás nélkül a' Spanyol Országlószerűktől, hogy annak a' Spanyol tisztnek, a' ki minket megbántott, megbüntettetése olyan legyen, hogy mind azoknak intő például szolgáljon, a' kik még valami efféle barbarusságoknak elkövetésére hajlandók lehetnének. És ha a' mi igasságos kívánságaink tüstént nem teljesíttetnek, így azt hisszük, hogy egész nemzetünk egygyesített hangon fogja kiáltani: *a' Spanyolország ellen való hadakozást!* Semmi tekintetben, nem fogna egy ily hadakozás ellenére lenni az Egygyesült Státusok' kívánságának, bár melly keserves szemekkel tekintenek is ők annak elkövetkezését: tsak igasságtalan okok miatt ne történnyék kezdődése. Az is igaz ennekfelette, hogy a' mi nemzetünk, kívánja az Amerikai Spanyol tartományoknak függetlenségét. Ha Spanyolország töllünk a' mi igaz kívánságainkat megtagadja, az Egygyesült Státusoknak nem fog nehéz lenni az, hogy magok eleget tegyenek magoknak, 's hogy az Amerikai Spanyol patriótáknak olyan segedelmet adjanak, melly az ő szabadságra 's függetlenségre való nagy lelkű törekedéseiket fényes kimenetellel fogja megkoronázni."

Valaki, a' ki azon a' *Feuerbrand* nevű Amerikai hajón jelen volt, mellyet a' Spanyol hadi hajók a' Meksikói öbölben megtamadtak, ezeket írja: — "Ez a' hajó *Vera-Kruztol* nem messze találkozott a' *Diana* nevű 24 ágyus, 's még két más, 18 ágyus Spanyol hajókkal. Ezek néhány lövést tévén amarra, parantsolták neki, hogy küldjön tsajkát hozzájuk. Hadnagy *Cunningham*, az Amerikai hajó Kommandánsa ezt tselekedni nem akarta, hanem azt izente, hogy azt megengedi, hogy a' Spanyolok embert küldjenek által ő hozzá. Ebből kemény öszszeszóllalkozás tamadt, melynek a' lett a' követkekezése, hogy *Cunningham* engedelmeske-

dett 's a' kardját, mint fogoly, által adta, de azt a' Spanyol vezér nem vette-el. Végezetre, így fejezi ki magát a' tudósító, az Amerikai tisztnek mind fogságra tétettek, a' közemberek megverettettek, és *Perter* (kiről nem iratik, hogy ki és hova való ember legyen), mint tengeri tolvaj, megbélyegeztetett." — Nem írja ez a' tudósító (ily megjegyzést vetnek némely újságok a' szavai után), hogy hát osztán mi képpen menekedtek-meg az Amerikaiak a' Spanyolok' keziből? — 's úgy látszik hogy az egész tudósítás valamely Amerikai dühösködő penából folyt, a' ki minden motskolódásokra kifakadott a' Spanyol országlószerű 's Spanyolországi lakosok ellen.

Más levelek így beszélnek a' történetről: —

„Az Amerikai Egygyesült Státusok' *Feuerbrand* nevű Schoonerje, a' múlt Augustus' 27-dik napján a' Meksikói tengeren folytatván evezését, szembe találkozott egy Spanyol hadi hajós sereggel, melly azonnal tüzet adott réá. Ez a' Spanyol hajós sereg gyaníthatóképpen a' volt, a' melly *Apodaca* nevű Admirálist, a' Meksikói új Kommandózt, *Vera Kruzhoz* kísérte vala, a' ki innét 2000 fegyveresekkel Meksikó városa felé tovább indulni szándékszott. Az Amerikai hajónak Kapitánya *Cunningham*, látván hogy a' Spanyolok ágyuznak réá, felszaladott a' hajó' fedelére, kérdezvén, hogy mi legyen a' lödőzésnek oka. A' Spanyolok azonközben a' tüzelést folytatván, azt még motskolódó kifejezésekkel is fontosították. Végre azt parantsolták az Amerikaiaknak, hogy küldjenek tsajkát által hozzájuk; Kapitány *Cunningham* ellenben azt izente nekik, hogy ők küldjenek tsajkát hozzá; ő azon közben tsakugyan által küldött hozzájuk egy Hadnagyot, kinek kardját a' Spanyolok elvévén, Strázsát adtak őrizetére, a' velle által ment embereket pedig megverték, lántzra tették, 's halállal fenyegették. Az alatt az Amerikai hajóra is által jött egy Spanyol Hadnagy, ha-

nem az ezzel való beszélgetés közben által izent egy másik Spanyol hajónak a' vezére az Amerikaiakhoz, hogy tüstént elevezzenek, a' merre látnak, mert-külömben mind össze fognak haladéknélkül lövöldözteni. Így történt a' két ellenséges félnek egymástól való elválása. Mikor értesekre adták az Amerikaiak a' Spanyoloknak, hogy ők Amerikaiak legyenek, rettentő módon szidalmazták őket a' Spanyolok.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* újságokban még most is Hunt és a' *Spa-Fieldi* népgyűlés a' főbb tárgy: — "Ez a' gyűlés (így szoll Nov. 19-dikén egy *Londoni* író) megmútatására szolgált annak, hogy az elnyomattatás, megrontatás, 's az Országlószéknek egyéb visszaélései ellen való kiáltozás, sohol nem talál pártfogókra. Ezen gyűlésben a' *Sussexi* Hertzezzel egyetemben minden Foksis-ták, *Torzystak*, *Whigsisták* legalatsonyabb titulusokkal ruháztattak - fel átáljában; árulóknak, baránybőrbe öltözött farkasoknak, az ország' eladóinak, a' Parlamentum' zsibvásárosainak, 's egyéb efféléknek neveztek őket az orátorok; 's éppen arra a' kárhozatra ítélték minnyájokat, mint Ministert Lord *Castlereaghot*. A' Fő Orátor Hunt arról is pauaszkodott egyebek között, hogy az ő barátjai még tsak egygyet sem találhattak a' népnek *Londonban* lévő barátjai között olyant, a' ki magát arra ajánlotta volna, hogy ezen gyűlésben beszédet fog intézni a' néphez, úgy-annyira, hogy az ő barátjai őtet (Huntot) száz mértföldnyi távolságról (*Bristolból*) kéntelenítették *Londonba* hívni, hogy ezen alkalmatossággal a' nyomorútt népnek ügyét védelmezze. Bizonyossá tette Hunt a' népet, hogy néki nem czélja, hogy innét ellillantson, hanem, ha arra fog a' dolog kerülni, ő mindenütt az első sorban fogja magát mútatni. De, hát ki ez a' Hunt, a' kit ennyit emlegetnek? Ez a' Hunt régentén nagy jószágot hirt *Sommersetshirben*.

Azután serfőzősége adta magát *Bristolban*: denem volt szerentsés a' maga spekulátzióiban. Mikor az utóbbi képviselői választások folytak, *Bristolban* parlamentális tagnak akarta választatni magát, de nem kapott elegendő voksot. Finantziái állapotjának terhesedése miatt végezetre ismét visszaterni kéntelenítettett a' mezei gazdaságra, 's most e' mellett van. Némelyek azt szeretik beszédközben tudakozni felőlle, hogy valyon mitsoda fogságra fogja magát Hunt leghamarább juttatni, az adósok' fogházába - é vagy pedig *criminalis* fogházába? — "Azt végezte ugyan a' *Spa-Fieldi* gyűlés, hogy az ő kérő levelét *Sir Francis Burdett* és Hunt adják-be a' Régens Princznek: igen, de az ilyen gyűlés nem Constitúzió szerént való, és azzal a' jussal, hogy a' Princzhez kérő leveleket nyujthassanak-be, tsak az úgy nevezett Corporatziók, az az, tsak egész polgári társaságok 's bizonyos privilegiumokkal bíró Collegiumok birnak; innen a' következik, hogy ennek a' *Spa-Fieldi* gyűlésnek kérő levelét nem fogják elvenni. Sőt azokat az embereket, a' kik azt aláírták, mihelyest 20-nál többen vannak, a' törvények szerént meg is lehet perelni, ha semmi Magistratualis összehivattatás, semmi kerületbéli Fő politziai kar, vagy Ekklesiái előljárók által meg nem hatalmaztattak a' gyűléstartásra. Egyegy embernek, akár ki legyen, szabad kérő levelet beadni. A' nemzet tsak *corporatziókra* oszolva teheti-meg a' maga pauaszoklásait: az efféle gyűlevész öszszeseregések ellenben, tsak mint semmik úgy tartatnak. — "Az országlószék igen ditséretes előrevaló vigyázással viselte magát ezen *Spa-Fieldi* gyűlés' alkalmatossággal; a' kik ezt tsinálták, tsak amúgy hirtelen akartak bánni a' dologgal, azért, hogy az Országlószéknek ne legyen semmi előre való vigyázásbéli készültek' tételére ideje; a' meghívó levél tsak az azelőtt való napon adott-ki; azt is gondolták a' gyűlés' fejei valóssággal, hogy teljességgel nem tétettek sem-

mi rendelkezések. Pedig az Országlószék is éppen olyan fürge volt minden szükséges rendelkezések megtevésében. Két Regimentek azonnal *London* mellé hivattattak, 's már még a' gyűlés napján reggel oly módon kiállítottak, a' gyalog testorzó seregnek 's a' Londoni belső katonaságnak különbözőkülömb tsapatjaival egygyütt, hogy semmi nevezetes bűnhődésektől nem lehetett tartani. A' Ministerek ezen egész *Spa-Fieldi* tanátskozásnak ideje alatt el nem távoztak Cancellariáikból: hanem arra, mint már említettett, telyességgel semmi szükség nem volt hogy a' katonság belé avassa magát a' dologba. —

„Az úgy nevezett Hunt-társaságnak közelébb tartandó öszszegyülekezése arra a' napra határozatott, mellyen a' Parlamentum a' maga üléseit ki fogja nyitni, még pedig úgy, hogy éppen a' Parlamentum' háza előtt gyülekezzen öszsze a' porsegreg. Hogy azonközben az előrevaló vigyázásbéli készüléteket ekkor is jó móddal meg fogja tétetni az országlószék, meg lehet binni.

A' *Londoni* polgárság' tanátsa November' 20-dikán megköszönő irást határozott a' Lordmájorhoz, azért, hogy tavaly olyan jól viselte magát, hogy most, ismét Lordmájorra, választották. November' 26-dikára ismét gyűlést hirdetett ugyan ezen polgári tanáts; ekkor a' felett fog tanátskozni, hogy mitsoda eszközök által lehessen a' szegénységet a' mostani terhes környülállások közzül kiségeteni. *Londonnak* tsak a' *Spitalfield* nevű részében 30 ezerre számlálják ezen szempillantásban, egyebeken kívül tsak a' kenyérmélkül maradott takátsok' (szövék') számát.

Baaker nevű halász *Ipswichből*, nagy szerentsére talált November' 7-dikén; reggel 6 's 7 óra között a' tenger' öblibe kivezvéen hálászatra, meglát a' száraztól valami másfel német (8 ánglus) mértföld távolságra egy nagy valamit a' tengerből ki-

állani; a' mit elébb minthogy még setétetske volt, valami elsüllyedett hajó' derekának tartott. Közelébb érvén oda, látja, hogy egy nagy döglött tzethal; melynek megörvendvén, vagy két halász barátjait oda hivta, 's ezeknek segítségekkel valami 24 oráig való iparkodás után kihurtzolta a' nagy állatot a' *Durhami* partra, a' hol darabokra vagdaltatván 's kifözetvén, több nyereséget fog venni a' zsirjából, mint a' mennyit egész télen nyer az egyéb halászatból. A' hal nyöstény lévén, a' hasa' alsó részétől fogva a' háta' gerintziig 18 lábnyom szélességű, egész hossza pedig 68 lábnyomnyi volt. Minthogy semmi sérelem nem látszott rajta, melyből azt lehetett volna gondólni, hogy talám a' miatt döglött volna meg, gondolják, hogy valami olyan helyre talált volna vetődni, a' hol a' víznek mélysége igen kitsi lévén, ott ő megakadott, 's onnét idővartatva a' hánykodó habok felkapván, oda hozták, a' hol *Baaker* reá talált.

Az Angliai Királyné' testvére' 's a' *Cumberlandi* Királyi Hertzegné attya', a' *Mecklenburg-Strelitzi* Nagy Hertzeg' halálának híre *Londonban* megérkezvén, a' nevezett ifjú' Hertzegaszszony, a' ki külömben is várandó (viselős) úgy megilletődött rajta, hogy az ólta igen beteg.

Miklós Orosz Nagy Hertzeg November' 20-dikán *Londonba* megérkezett. A' következő napon nagy udvárlás volt nála. Az idegen udvaroknak *Londonban* lévő Követaik, a' Ministerek, 's több effélek, megérkezéséért való szerentsekívánásra hozzámentek. Késérői között vannak, az Orosz Császár Adjutánsa General Lajtnánt *Kutusow*, Státustanátsos Bátor *Nicolai*, 's több más Fő tisztek. Anglus nyelven jól beszéll ő Nagy Hertzegsége. Úgy találják, hogy képében nagyon hasonlít a' battyához *Sándor* Császárhoz.

A' *Wilt Shirei* Grófságban véghez ment Nov. 11-dikén az Országszerte nevezetes jühvásár. Itt most igen sok és igen oltsó volt

a' jüb. Más esztendőknben dél előtti 10 óráig már el szokott volt végződni a' vásár. Most délután 4 óráig tartott. Legalább hajtottak vala 70,000 darabot oda; de nem is kelt-el valami 10 ezerig való. A' leg jóvát, mézárszékre, 27 Schillingen (valami 9 talléron), a' többit nagyobb részint 5 talléron vásárlották. Egy szóval úgy adták, a' mint lehetett, tsak hogy pénzt kaphassanak, mert fizetni kell a' nagy árendát.

Orosz Birodalom.

A' *Petersburgban* kijövő, *Orosz Invalidus* nevű újságban, ilyen (katonáknak való) Császári Patens jött-ki November 7-dikén (új szerént 19-dikén) — " Ő Császári Felsege szemére hánya General-Lajtnánt *Helfreichnek* a' *Nawagini* és *Ehstlandi* Regementek' rosz karban lévő állapotját, a' melly Regementek az ő Osztályának második Brigadáját teszik, így szintén ezen Brigada' Kommandánsának *Mussin - Puschin* Generál Májornak, 's a' *Nawagini* Regement első Batalionnya Kommandánsának Major *Adamowitschnek*, ezen Batalionnak rosz karban lévő állapotját. Az Oktob. 10-dikén *Rigában* tartatott mustra' alkalmatosságával tudniillik, a' következők vétettek észore — 1) ször, hogy a' katonaság' lépése lankadt, 's egyenetlen volt; sok katonák még tsak ki se' léptek jól; a' *Nawagini* Regementnek első Batalionnya leg roszabbúl *defilirozott* — 2) ször, a' Stábtisztek nem tudták, hova tartoznak, mikor a' sereg, *in massa* marschirozik; a' Batalionkommandánsok Adjutánsaikkal egygyütt lovaglottak. Az *Estlandi* Regement' harmadik Batalionnyánál, a' Stábtiszt az első *Pelotonnak* jobb, az Adjutánsa, ugyan annak bal szárnyan lovágolt — 3) ször, ugyan ezen Stábtiszt' lovának igen rút zabolája, kötőfékfeje pedig éppen nem volt — 4) szer, a' Batalion-Adjutánsok nagy részint, sem lovan ülni, sem kardjokat tartani nem tud-

ják — 5) ször, a' *Nawagini* Regementnél, Grenadiros Tisztek állottak a' Zászlók mellett, pedig e' nem szokás."

Spanyol Ország.

Ezen napokban sokat irkáltak közönséges leveleink a'felől, hogy a' Spanyol seregek *Kataloniában* nagyon sokasittatnának, 's nevezetesen hogy *Barcellona* várába igen sok fegyveres seregek gyülekeztek volna be. Most ellenben egyszerre ellenemond ennek az egész hírnek a' *Toulousei* újság, így szollván: hogy mire való volna ezen *Spanyol* seregeknek *Katalóniába* való gyülekezése, mikor *Madrid* és *Páris* között legnagyobb barátság uralkodik? Tsak a' gonoszlelkűség hirtelhet efféle háborus készületeket egygyik vagy a' másik részről, akkor, mikor semmi ellensegeskedésnek fundamentoma nintsen.

Török Birodalom.

A' *Veres-tenger'* környékein nagy tsapást tett a' pestis. *Jussum-Achmet* Bascha, az *Égyiptomi* Helytartónak *Mehemed Aly* Baschának nagy hírnevű idősebb fia, a' *Wehabiták'* meghódoltatója, kit a' Török Császár, az ő nagy vitézségének megjutalmaztatásául, *Dziddának* 's a' Szent városoknak *Mekának* és *Medinának*, és *Szeretsen* országnak Kormányozójává nevezett vala, meghalálozott. Halála úgy történt, hogy egy pastises hajórol, de a' melyből ő semmit nem tudott, ágyasnak' egy szép rabszolgát vásárolván, erről a' mirigy réa ragadott, 's ez őket, mind kettőjüket, életék' legszebb virágában, megölte, 's vigyatzatlanságoknak áldozatjává tette. Mint mondják a' fia' véletlen halála miatt vigasztalhatatlan atya, *Mehemed Aly* Bascha, a' maga első mérgeben, a' rablennyokkal kereskedő hajósnak fejét elüttette, azért, hogy miért titkolta-el, hogy pestis uralkodjék a' hajóján.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B e t s.

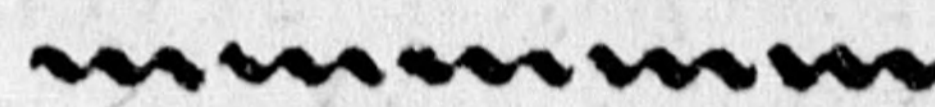
Mesodszor is emlékeztetjük a' Magyar Kurir' Tisztelt Olvasóit, hogy a' kik ezt magokhoz a' jövő 1817-dik esztendőben is befogadni kívánnyák, rendeléseiket, az eddig szokott módokon, jó idején meg tenni ne terheltessenek.

A' taksája egész esztendőre 26 — fél esztendőre 13 forint, a' mennyi a' lefolyt 1816 dik esztendőben is vala.

Elegyes dolgok.

A' Frantzia ujságokban ilyen nevezetes történetről való tudósítás találtatik: — A' múlt November 19-dik napján egy ember utazott *Dijon* városán által *Paris* felé, ki az *Algiriai* fogságból csak a' minap szabadult ki a' Lord *Exmouth* expedízióját követett kötésnek ereje szerént. Ez, még 15 esztendőskorában az akkori *Artéziai* Gróf mostani *Monsieur* (a' Király' ötse) udvarában inaskodván, 's ezt *Gibraltárnak* ostromoltatásakor oda kísérvén, történt, hogy egy alkalmatossággal azon hajón talált lenni, a' melly Gróf *d'Estainghez* parancsolatokat vívén, az *Afrikai* partok mellett elsüllyedett, a' hol az ifiat az *Arabok* elfogván, mint rabszolgát, egy, Afrikának belső vidékein lakó Fejedelemnek eladták. Itt őtet egy tajga mellé lántzolták, 's így élt azolta 34 esztendőket, a' napokat szüntelen való kínos munkával, az éjjeleket pedig, egyéb dolgos társaival egyetemben, sátor alatt csaknem egymás hátán, töltvén-el. Már most 49 esztendős lévén, ennyire terjedett életének historiájában a' legnevezetesebb környúlállások közzé tartozik az, hogy rabságának ideje alatt úgy elszakasztatva volt a' világgal való minden közösüléstől, hogy csak egy szót sem hallott volt az egész Frantzia revolúzióról, 's a' Frantzia Királyi Familia' szerentsétlen történetéről. Az ő Nápolyhoz lett kitétetésekor hallotta legelőbb mind ezeket nagy bá-

mulással. Egy *Dumont* nevű ötse ennek a' szerentsétlenségnek, még most is a' *Monsieur* Királyi Hertzegsége' szolgálatjában van.

A' *Frantzia Pairek'* kamarájában mostanság eléfordúlt tárgyak között említik a' Királynak egy végzését, mellyet megerősítés végett oda küldött ő Felsege. A' végzés a' Papság' számára tétetődő ajándékokat illeti, és ezeket foglalja magában: — 1) Minden törvényesen meghatalmaztatott Papi Intitutum elfogadhat, a' Király' meghatalmazásával, mindenféle ingó vagy ingatlan jószágokat vagy jövedelmeket, mellyeket nékik akár élő emberek ajándékoznak, akár pedig a' meghalalozók testálnak. — 2) Minden törvényesen meghatalmaztatott Papi Intitutum hasonlóképpen szerezhethet magának vásárlás által, a' Király' meghatalmazásával, ingatlan jószágokat és jövedelmeket. — 3) A' Papi Intitutumoknak örökidőig kell birni ezen tulajdoni jusszerént az ő birtokaikká lett ingatlan jószágokat és jövedelmeket; és ezeket ők el nem idegenithetik különben, hanem ha a' Királytól hatalmat kapnak ezeknek elidegenithetéseére. — A' kamara biztosság eléibe adta vala ezen projektumot, melly is ezt megvizsgálván, Nov. 26-dikán a' Kamara' eléibe vissza küldötte a' maga vélekedésével egyetemben. *Abbè Montesquiou* volt a' biztosság' szószollója. A' biztosság' vélekedése e' volt, hogy meg kell erősíteni a' Király' rendelését ezzel az egy változtatással, hogy az 1-ső és 2-dik tikkelyekben ezen kifejezés' helyébe: törvényesen meghatalmaztatott, ezt kell tenni, a' Király által megesmértetett. — Ezt a' változtatást a' kamara is helybe hagyván, a' Király' rendelése nagy többséggel megerősített.

Azután ilyen jóvallások fordúltak elő: — Projektáltatott, hogy jó lenne meghatározni, hogy ezentúl a' *Pairk'* kamarája semmi előre leirt beszédet meg ne halgas-

don, a' biztosságoknak tudósításaikon 's a' jóvallásokon kívül; a' ki beszélni akar valamit, beszéljen csak a' fejiből. — Hasonlóképpen projektáltatott, hogy ennekutána az olyan Paireknek neveik, a' kik valamely tárgy felett való vetélkedés' alkalmatosságával beszédeket tartanak, irattassanak-be a' kamara' jegyző könyvibe, 's azon újságlevelekben, mellyek a' kamara' üléseinek tárgyait kiadják, az ilyen Pairek is neveztesse meg. — Meghatározta a' kamara, hogy mind ezeket a' jóvallásokat illendő megfontolás alá fogja venni.

Pomeraniában Stolpe városában, November' 19-dik napján tökéletes volt a' napnak meghomályosodása, 's valami 2 vagy 3 minútáig tartott, a' melly idő alatt oly nagy setéség volt, hogy az egen, tsillagolebetett látni. — Koppenhágában oly nagy setéség volt ekkor, hogy egy könyvkötővetyét délutánra kellett által tenni.

Renát ő Austriai Cs. Fő Hertzegsége Nov. 17-dikén Geruából Pisába érkezett a' maga testvéréhez Ferdinandus Toskánai Nagy Hertzeghez, kinek társaságában Nov. 23-dikan Livornónak meglátására ment, a' honét ő Fő Hertzegségek, valamint Pisából az egész Nagy Hertzegi Udvar, Florentziába vettek útjokat, téli lakásra.

Az Angliai Régens Princz' életépárja a' Walesi Hertzegné, Pármából, a' hova a' Császári Fő Hertzegné ő Felsége' 's Pármai Hertzegasszony' meglátása végett útját néhány napokra vette vala, ismét vissza útozott a' maga falusi lakóhelyére Garovába a Comoi tó mellé.

Leopold ő Siciliai K. Hertzegsége a' maga életépárjával Klementina ő Cs. K. Fő Hertzegasszonyával, Dec. 2-dikán Laybachba érkeztek, a' Püspöki palotába szállottak, a' gráditson a' Püspök úr, a' polgári 's katona tiszti karok, 's a' Káptalan által tiszleltettek, szobáikba kísértettek, 's estve az egész város megvilágosított a' lakosok' örömének kinyilatkoztatására. Dec. 3-dikán tovább indultak Nápoly felé.

H i r a d á s.

Az alábbirt, Felséges helybehagyással közönségesen hírül adja a' maga pártfogóinak és barátjainak, hogy egy Berlinben az 1815-dik esztendő Juniusának 20-dik napján költ Kabinéti irásszerént, neki, az ő mesterségi szorgalmatosságának buzdítására, Prussus Király ő Felsége a' maga különös kegyességéből és kegyelmisségéből, egy megtiszteltetési polgári, arany, füles és pántlikás, pénzt (medalliat) küldött légyen. —

Továbbá azt is jelenti ugyan ő, hogy a' maga addig való lakását a' városban az úgynevezett Tiefen Grabenből, a' 166 számú házból, a' Graben mellett az úgynevezett Schlossergaeszchenben lévő, 635 számú háznak 2-dik emeletébe, által tette légyen, és magát mindeneknek, minden magyar ruházatok' készíttetése által való legpontosabb és tsinosabb szolgálatjára, ajánlja.

Horváth György

Polgári Magyar Köntöstsínáló.

Dec. 6-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 337 5/6 forintot,
— egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 56 kr. adtak
Dec. 7-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 338 7/8 forintot,
— egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.
Dec. 9-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 347 1/8 forintot.
— egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — kr.